

Typy zadań na poziomie rozszerzonym są takie same jak na poziomie podstawowym. Nagrania na poziomie rozszerzonym są trudniejsze pod względem struktur gramatycznych i słownictwa, a także trochę dłuższe i szybciej czytane.

Układanie w kolejności:1 kolejność w nagraniu

Zaznacz znakiem ✓ strategie, które będą pomocne w rozwiązywaniu testów wymagających ułożenia wydarzeń lub informacji w odpowiedniej kolejności:

- czytam polecenie i podane stwierdzenia
- układam stwierdzenia w kolejności chronologicznej przed słuchaniem
- streszczam w myślach poszczególne części nagrania
- nie słucham powtórnie nagrania, jeżeli jestem pewien, że wybrana przeze mnie kolejność jest poprawna
- zostawiam niektóre pytania bez odpowiedzi, jeżeli nie jestem ich pewny
- staram się wykorzystać moją wiedzę z różnych dziedzin

Sprawdź swoje odpowiedzi w DOs & DON'Ts w rozdziale 1.1.

Zadanie egzaminacyjne

Zapoznaj się ze zdaniem obok. Usłyszysz dwukrotnie fragment programu radiowego, w którym ekspert udziela rad związanych z wynajmem mieszkań. Ułóż rady, których udziela, w kolejności, w której wystąpiły one w nagraniu. Wpisz odpowiednią literę (A–G) w kratki (1–7).

- A. Agree an inventory as you move in, detailing the property.
- B. Ask about the history of the property.
- C. Ask if you are able to redecorate.
- D. Check that the house is in a good state of repair.
- E. Check who is responsible for maintaining the property.
- F. Make sure you know what bills you have to pay.
- G. Read the tenancy agreement very carefully and sign.

1	2	3	4	5	6	7

- 1. Przeczytaj zapis nagrania na stronie 299. Podkreśl te fragmenty, które zostały streszczone w punktach (A–G).

NOTES

Układanie w kolejności:7.2..... kolejność w nagraniu

Zadanie egzaminacyjne

Zapoznaj się z poniższymi zdaniem. Usłyszysz dwukrotnie fragment audycji na temat genetycznie modyfikowanej żywności. Ułóż podsumowania poszczególnych problemów w kolejności, w jakiej wystąpiły w nagraniu. Wpisz odpowiednią literę (A–H) w kratki (1–8).

- C. Economic gains and threats to our well-being connected with GM food.
- D. Possible threats connected with modifying plants' genome.
- E. Two points of view on GM food.
- F. Ways of modifying plants' genome.
- G. What is GM food?
- H. Widespread resistance to GM food.

1	2	3	4	5	6	7	8

- A. Advantages of modifying plants' genome.
- B. Economic factors change people's view on GM food.

Temat z katalogu Informatora maturalnego: Człowiek Dom

Strategie rozwiązywania zadań typu układanie fragmentów tekstu w kolejności DOs & DON'Ts str. 113

Temat z katalogu Informatora maturalnego: Żywnienie Zakupy i usługi

Dobieranie (brakujące zdania)

18.1

161
Temat z katalogu Informatora maturalnego: Człowiek Dom

Zaznacz znakiem ✓ strategię, pomocne w rozwiązywaniu testów, wymagających uzupełnienia tekstu brakującymi zdaniami. Wyjaśnij, dlaczego pozostałe strategie są nieodpowiednie.

- czytam polecenie
- zaczynam rozwiązanie zadania od przeczytania usuniętych z tekstu zdań
- zwracam szczególną uwagę na spójniki, zaimki osobowe, itp.
- jeżeli wpisane zdanie współgra ze zdaniem je poprzedzającym, nie sprawdzam, czy pasuje ono również do zdania następnego
- po dopasowaniu zdań nie czytam ponownie całego tekstu
- wpisuję brakujące zdania po kolei, nawet jeśli wymaga to przeczytania fragmentu tekstu kilkanaście razy
- wpisuję zdanie w lukę, jeżeli zawiera ono słowo, które pojawia się bezpośrednio przed luką
- zostawiam niektóre pytania bez odpowiedzi, jeżeli nie mam co do nich pewności

Sprawdź swoje odpowiedzi w DOs & DON'Ts w rozdziale 13.5.

Zadanie egzaminacyjne

Przeczytaj uważnie tekst, z którego usunięto siedem zdań. Wpisz w każde z miejsc (1–7) literę (A–H), która oznaczona jest brakujące zdanie. Jedno z podanych zdań nie pasuje do tekstu.

499 słów Pobieżne czytanie powinno zająć 2,5–3 min

An Englishman's Home is his Castle – on Credit

In nineteen fifties Britain, most people rented their home from either a private landlord or the local council. But in the last twenty years things have changed completely. Now the majority live in homes that they own.

Prices of homes in the United Kingdom vary greatly, as in other countries, depending on the type of dwelling and location; a semi-detached house – the typical house in the UK – can be bought in North Wales for around £12,000 upwards. **1** ____ The same house in London will cost around £160,000. A small flat in central London might cost anything from £250,000 to a million pounds, and is very likely to go up in value over time. **2** ____

The nineteen nineties saw house prices shoot up: the average by about 20% in some areas. Borrowing money in the UK is cheap at the moment if you fulfil certain criteria. **3** ____

This is the way the British get a foot on the property ladder. They can go up the ladder by buying a more expensive home later and statistics show that homebuyers move house, on average, once every seven years in England.

You might see a house for sale simply by walking past and noticing the 'For Sale' sign outside. **4** ____ The agent does everything for you, and charges about one per cent of the property value. **5** ____ It's much easier to visit the estate agent's; this is really a shop with leaflets showing lots of important information about each property that is for sale, including a photograph.

If you like what you see, you can arrange with the estate agent to visit the property. **6** ____ A tour of the property will allow you to see it with the naked eye, which is more realistic than the estate agent's positive description and glossy photograph.

Is it what you hoped? If so, you can start to arrange a mortgage. You can visit the banks and building societies for advice; borrowing so much money is a serious undertaking, and you must manage with this debt for up to 25 years. Some building societies offer over 20 different types of mortgage. **7** ____

- A. But you don't have to walk the streets to find a house for sale.
- B. You have to be employed, with a good credit record, etc.
- C. The headache of looking for a property, arranging the mortgage and keeping up the repayments are well and truly worth it.
- D. However, employment in such areas is low and there is little opportunity of turning your home into an investment.
- E. Unless you have some understanding of what type you need, you could pay more for your credit than you should, or you might not repay the money in the most convenient way.
- F. This always displays the name of the estate agent who is selling the property for the owner.
- G. Huge price increases over the last ten years are great news for sellers in the capital, but often deter key workers (teachers, nurses, policemen and council workers) from buying, or force them to leave the city.
- H. This is an opportunity to ask every question you can think of.

Strategie rozwiązywania zadań typu dobieranie DOs & DON'Ts str. 144

Besides, some people might prefer to use the services of quacks rather than pay more money for professional help. As a result, their diseases might not be diagnosed properly or early enough to cure them. The consequences of such practices proved to be disastrous in the past.

All things considered, introducing fees for medical services could be beneficial, but the resulting problems cannot be disregarded. One can only hope that those responsible for the final decision will take both sides of the argument into account.

(254 words)

Praca przykładowa jest pracą modelową. Miała na celu przedstawienie formy rozprawki. Pamiętaj, aby na egzaminie zawsze sprawdzić pracę pod względem poprawności językowej.

TERAZ TY!

Zadanie egzaminacyjne

Niektórzy ludzie twierdzą, że profesjonalni sportowcy powinni zarabiać dużo mniej. Napisz rozprawkę, w której opisz argumenty przemawiające za takim rozwiązaniem i przeciw niemu.

Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Oceń swoją rozprawkę według poniższych kryteriów. Zaznacz znakiem ✓ te wszystkie pytania, na które udzieliłeś odpowiedzi „tak”. Wprowadź konieczne zmiany.

- wypracowanie przedstawia argumenty za problemem określonym w temacie i przeciw niemu
- napisane w poprawnej formie: podział na akapity (wstęp, dwa lub trzy akapity rozwinięcia i zakończenie)
- zdania wprowadzające (*topic sentences*) rozpoczynają kolejne akapity
- opinie poparte przekonującymi i wyważonymi wyjaśnieniami i przykładami
- użyto *linking words*
- argumenty przedstawione w obiektywnej, bezosobowej formie
- urozmaicone słownictwo i struktury gramatyczne
- sprawdzona poprawność gramatyczna i leksykalna
- długość od 200 do 250 słów

NOTES

Wypowiedź pisemna: 34.2 rozprawka *discursive essay*

Zadanie egzaminacyjne

W Wielkiej Brytanii toczy się dyskusja pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami monarchii. Co daje Brytyjczykom monarchia? Napisz rozprawkę, w której rozważysz różne aspekty tego zagadnienia.

Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Krok po kroku

Rozprawka typu *discursive essay*:

- ma za zadanie przedstawienie czytelnikowi różnych aspektów problemu tak, aby mógł zająć stanowisko na ten temat
- we wstępie określony jest temat, obecna lub przeszła sytuacja
- pisząc rozprawkę tego typu, możesz przyrzeć się omawianemu zagadnieniu z następujących punktów widzenia:
 - społecznego, — politycznego,
 - moralnego, — historycznego,

Temat z katalogu Informatora maturalnego: Państwo i społeczeństwo

Dodatkowe słownictwo str. 104–109

- osobistego, — psychologicznego,
- religijnego, — naukowego,
- artystycznego, — ekonomicznego, itd.
- w większości przypadków limit słów pozwoli Ci omówić zaledwie dwa–trzy aspekty problemu
- rozpatrując każdy aspekt, powinieneś przedstawić poglądy za i przeciw
- w zakończeniu powinieneś streścić temat oraz przedstawić ogólny komentarz

1. Zastanów się, jakie argumenty (za i przeciw) można by przytoczyć, rozpatrując temat z zadania egzaminacyjnego w następujących jego wymiarach:

wymiar społeczny	
za	przeciw
wymiar ekonomiczny	
za	przeciw
wymiar historyczny	
za	przeciw
wymiar religijny	
za	przeciw

Zanotuj na kartce swoje przemyślenia w punktach.

2. Przeczytaj przykładową odpowiedź na zadanie egzaminacyjne i wykonaj zadania poniżej.
- a. W jakich dwóch wymiarach rozpatrywana jest monarchia w tej odpowiedzi?
 - b. Podkreśl argumenty za monarchią i przeciw niej podane w obu akapitach.
 - c. Zaznacz łączniki, które zostały użyte, aby przedstawić przeciwne opinie.
 - d. Zakreśl wyrażenia, które sygnalizują, jaki aspekt problemu zostanie omówiony w akapicie.
 - e. Wykorzystując podany początek i zakończenie, napisz dwa środkowe akapity, omawiając temat z historycznego i religijnego punktu widzenia.

For many people around the world, the smiling face of Queen Elisabeth II and a photograph of Buckingham Palace stand for Great Britain. Indeed, it would be difficult to think of the United Kingdom without a king or queen. What do the British get from having a monarch?

From a social standpoint, a monarch is easier for many people to identify with than a constitution. Those who believe in the monarchy like to think it stands for stability and good example, with the Queen as the role-model to look up to. Yet critics of monarchy, armed with stories of divorce and betrayal, are quick to point out that members of the royal family are only human and prone to as many mistakes as the rest of us.

From an economic viewpoint, supporters of the monarchy claim that it generates tourist income. Every year, the Queen's palaces and residences attract millions of tourists, who are willing to pay a few pounds to get a glimpse of the lavish lifestyle. Those against monarchy, however, maintain that there is no reason to suppose that abolishing the monarchy would keep travellers away. They believe Britain has many other attractions to offer to the foreigners and find the monarchists' opinion insulting.

All that proves that although for many Britons the idea of monarchy still has great emotive power, the number of those who would like to see it gone is steadily growing. One cannot help feeling that the issue will occupy the front pages of newspapers for many months to come.

(256 słów)

Members of the royal family are only human and prone to as many mistakes as the rest of us...

TERAZ TY!

Zadanie egzaminacyjne

Powinna powstać organizacja kontrolująca zawartość witryn internetowych. Napisz rozprawkę, w której rozważysz różne aspekty tego zagadnienia.

Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Oceń swoją rozprawkę według poniższych kryteriów. Zaznacz znakiem ✓ te wszystkie pytania, na które udzieliłeś odpowiedzi „tak”. Wprowadź odpowiednie zmiany.

- wypracowanie na temat: podane zagadnienie omówione w dwóch lub trzech aspektach
- napisane w poprawnej formie: podział na akapity (wstęp, dwa lub trzy akapity rozwinięcia i zakończenie)
- zdania wprowadzające (topic sentences) rozpoczynają kolejne akapity
- opinie poparte przekonującymi i wyważonymi wyjaśnieniami i przykładami
- użyto *linking words*
- argumenty przedstawione w obiektywnej, bezosobowej formie
- urozmaicone słownictwo i struktury gramatyczne
- sprawdzona poprawność gramatyczna i leksykalna
- długość od 200 do 250 słów

2. The Professor opened the charity gala evening with a wonderful _____ . **SPEAK**
3. The people who have influenced me are too _____ to list. **NUMBER**
4. As the separation from their parents _____, the twins became impatient. **LONG**
5. Can you measure the _____ of the room for me, please? **WIDE**
6. The attic floorboards need _____. If we don't do it soon, the whole thing's going to crumble to pieces. **STRONG**
7. Don't be upset by what she said. I'm sure she meant no _____. **OFFEND**
8. A _____ awareness of exam taking strategies may help people get better grades. **HIGH**
9. How she dealt with that problem is further _____ of how good a mother Carina really was. **PROVE**
10. The new government has promised to find an effective strategy to fight _____. **POOR**
11. Her _____ have always been the subject of media attention. **BELIEVE**
12. The _____ at the Embassy started at 7. **RECEIVE**

Zadanie egzaminacyjne 1

Uzupełnij luki odpowiednimi formami wyrazów wydrukowanych WIELKIMI LITERAMI. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych słów.

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

1. In Poland it's _____ to buy cigarettes if you're under 18. **LAW**
2. Mateusz would like to work abroad to _____ his horizons. **BROAD**
3. She wanted to have kids and a career but she's finding it extremely difficult to combine _____ with a job. **MOTHER**
4. Research proves that in _____ developed countries, people tend to marry later. **ECONOMY**
5. He hadn't contacted us for a few days, and his _____ could mean only one thing: something had happened to him. **APPEAR**

Zadanie egzaminacyjne 2

Uzupełnij luki odpowiednimi formami wyrazów wydrukowanych **pogrubioną czcionką**, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych słów.

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

Roller coasters

If you come across a strange _____ (**construct**) – hardly ever seen in Poland in fact – and you catch the sound of screaming – full of boldness and fear – this can only mean that there is a roller coaster somewhere in the _____ (**neighbour**). It may be _____ (**wood**) or made of concrete and steel, but it has one feature in common: twists and plunges, those loops and corkscrews that make you scream and shout your terror and _____ (**relieve**) while whizzing through and round it at _____ (**imagine**) speeds.

Test luk

- Twoim zadaniem jest uzupełnić tekst, wstawiając w każdą lukę jeden wyraz.
- Najczęściej w luki należy wstawić słowa gramatyczne, np. przyimki, przedimki, spójniki, czasowniki modalne, ale czasem luka będzie testowała znajomość czasowników frazowych lub związków frazeologicznych.
- Przeczenia (np. **doesn't**) są traktowane jako dwa słowa i nie mogą pojawić się w luce.
- Wstawione słowo musi pasować do całości tekstu zarówno pod względem gramatycznym i logicznym, jak również stylistycznym (nie należy używać słów zbyt potocznych lub zbyt oficjalnych).
- Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 0,5 punktu.

- *Przeczytaj najpierw cały tekst (wraz z tytułem); nie uzupełniaj luk.*
- *Wstaw słowa, co do których masz pewność (np. części utartych wyrażen, przedimki).*
- *Nigdy nie uzupełniaj luki, nie przeczytawszy do końca zdania lub akapitu, w którym się znajduje (jest to szczególnie ważne w przypadku, kiedy lukę należy uzupełnić spójnikiem).*
- *Zastanów się, jaką częścią mowy jest brakujące słowo.*
- *Uzupełnij lukę i upewnij się, czy wyraz pasuje do całości tekstu.*
- *Przeczytaj jeszcze raz cały tekst i sprawdź poprawność ortograficzną wpisywanych słów.*